Після конфіскати — другий наклад

Ч. 103 (10.486). Львів, середа 13. травня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 7 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Суд і засуд.

„...Конституція є у нас теоретична, а карні кодекси стають конституціями практичними. При вимірі-ж справедливости величезну ролю грає політична дефензива. Прокуратура йде безкритично за дефензивою"... Ці й ім подібні уваги на адресу сучасної польської справедливости качав із соймової трибуни польський посол-адвокат, а дивний збіг обставин захотів, щоб сталось це саме в день, коли в Рівному почали судити трьох українських послів.

Судили їх при зачинених дверях, перейшовши до денного порядку над перестерогою українських оборонців, що такий суд в демократичній республиці пригадає аж надто яскраво ті недавні часи, коли все ділялось при зачинених дверях, сторожених жандармом. А щоб таємність справедливости була документна, просто викидали зі салі тих, які мали відвагу висловити думку, неприємну для суддів. І вийшло вкінці таке, що авдиторію творила мундурована поліція й немундуровані члени дефензиви. А над цілим судом виділо гасло, з патосом голошене представником державної прокуратури: „Salus rei publicae suprema lex!"

І. К—н.

Ked. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 337/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 99 (10.482) z dnia 8. V. 1925. w artykułach pod tytułem 1) „Na szlachu do wydułania" między słowami: a) mohutnich prychylnykiw, a To musymo, b) u wyslidi wijny, a A odnaczc w nas; 2) „Z sudowoi sali" między słowami: ne zasudyły byl a U Stanysławowi, zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) ustawy karnej w ustępie 1; a) b) występku z § 300 u k w ustępie 2) uznał dokonaną w dniu 7. maja 1925 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 i. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 5. maja 1925 r.

Hawel.

Політика повної негації.

Соймова промова посла С. Козицького підчас дебати над бюджетом міністерства освіти.

Українське шкільництво від перших днів влади польської на наших землях і по сьогодні терпить переслідування. Система нищення українського шкільництва, система викидання учителів українських, замикання шкіл українських по українських селах, щоби змусити українських дітей ходити до польських шкіл, — словом, цілий організований похід йде щораз міцніще, і маємо щораз більші жертви.

Початкові школи, — від них зачну, бо то найбільша наша болячка, — нищилося так. Або просто видавалося наказ і закривалося цілком офіційно дорогою обіжників, або вживалося иншої методи. Переносилося до української школи учителя Поляка, викидалося Українця цілком, або переносилося його на терени етнографічно польські, і тим самим виклади в школі ставали на половину польські; на другий рік до цеї школи призначалося ще иншого учителя Поляка, і школа ставалася цілком польською. В тих школах, що ще сьогодні називаються школами нібито українськими, зосталося тільки те, що кілька годин на тиждень викладається мова українська, решта предметів, як аритметика, природа, рисунки і т. д. — все те в більшости ведеться в мові польській. А тому навіть ті

школи, що називаються українськими,

не є такими: є то школи польські, і тільки для успокоєння людей пару годин на тиждень учать там мови української і то недбало. Робиться це просто. Коли би хтось спитав, чи інспектор видав якийсь обіжник, щоби так поступати з українською школою, то вийде, що такого обіжника не було; міністерству теж не можна доказати, що воно видало такі офіціяльні розпорядження для шкіл українських, робиться це тайно.

Як характеристичний випадок подам розмову інспектора з одним з учителів. Приходить учитель Українець, кличе його інспектор до кабінету.

— Прошу сідати. — Учитель дивується, звідки така ввічливість.

— Може пан курить? — Ще більше здивування.

— Як же там у школі наука йде?

— Иде, як вдається.

— Скільки дітей?

— Стільки та стільки.

— Як з рахунками в пана?

— Тепер ми вчимося того — то й того.

— Як же пан того учить?

— Викладаю по українськи, бо школа українська.

— То пан Українець?... Чого ви так чіпаєтеся тої української мови? Чи хлопові не все одно, як його дітей учать? Може пан зачне викладати рахунки по польськи: я пана прошу.

Що має робити учитель, котрий знає, що не сповнивши інспекторської „просьби",

буде викинений зі служби

і йому покажуть, що школив державі, що підбурював народ і багато всяких инших провин. Його не тільки викинуть, але поставлять як обвинуваченого — і такий учитель з огірченням, з болем серця мусить зачати проводити науку по польськи. Мало цього, на Волині маємо тепер такий стан, що число навіть таких нібито українських шкіл з назви до числа шкіл цілком польських є в відношенні 4 до 6. І це на тих землях, де ви самі обраховуєте, що маєте 14 проц. Поляків (а ми рахуємо вас лиш 7 проц.). Для когож ті польські школи?

У Галичині справа стоїть інакше. Про це багато пишеться в газетах і меморіялах. Там робиться инакше. Прибічна рада в громаді ухвалює, що треба замісць української викладової мови ввести в школі мову польську. І не звертаючи уваги на протести батьків, на всі в тій справі інтервенції та інтерпеляції, котрі ми вносимо, це все стверджується, і все це йде дальше і дальше.

Коли прийшла на українські землі на Волинь, Полісся та Підляше польська влада, ми мали численні українські школи. Ті школи повстали з бувших російських шкіл. Мали ми школи початкові по селах, мали тзв. вищі початкові школи — прогімназії. Таких вищих початкових шкіл в кожному повіті було по кільканадцять, в залежности від величини повіту і числа людности. Всі ці вищі початкові школи закрито. В самому дубенському повіті з 15 шкіл того типу зосталася тільки одна українська, нібито українська, решта зачинена. Закрито такі школи в Мизочі, в Олиці, в Мирогощі і т. д. В Мирогощі

ті школи нищили протягом 4-ох літ.

Зачиняючи школу, кажуть нам: Як би ви хотіли вчитись по польськи, то мали би її назад. Для підготовки учителів не маємо семинарії. Ні одної на Волині, Поліссю та Холмщині; приватну в Дерманю зачинили; учителів викидають тисячами. Минулого року наводив я цифри звільнених

лише за те, що вчили по українськи.

Висилали ми внески до Освітної комісії, щоби щось зробити з цим учительством, і регулюють цю справу вже три роки, без висліду. Наші вчителі возять гній у панів, працюють по коршмах і ще їх щастя, коли находять якунебудь працю. Вчительки з Берестя вживали заходів, щоби дістати службу кухарок. І не прийняли їх, бо панам лекше мати діло з простолюддям. Інспектор у Берестю, в якого просили праці, відповів: „худобу пасти", і замовк, коли йому сказали, що пасли би, якби її мали *(голос з правиці: Не мали певно кваліфікації)*. Знаємо, що це таке польська кваліфікація. Міністерство стверджує, що є 60 проц. некваліфікованих учителів і саме їх насилають на наші землі.

В усіх повітових містах ми мали колись гімназії на державний кошт

— нині на Поліссю та Волині — ні одної (*голос: Це були російські*). Ви не знаєте наших відносин: російські вони були до часу російської влади, а потім українські. Дивуюсь, що панове не знають про це. Ми платимо податки, даємо рекрута, сповнюємо ріжні чинитьби

а середньої школи не маємо.

Чи не маємо права, щоби цих кілька шкіл, необхідних для нас, зорганізувала держава? Дивуюсь, що Польща доводить до такого стану. Маємо лише три маленькі приватні гімназії у Кремінці, Луцьку та Рівнім. Люде з університетською освітою одержують там плату возних — треба з пошаною глядіти на їх пожертву (*голос на лавках меншости: Це є польська толєранція*). Ми звертались до уряду з проханням дати державні права цим гімназіям: освітна комісія в Луцьку винесла навіть постанову про удержавлення, але минуло два роки і не зробили нічого. Що більше: рівенський куратор відрізав у Кременці низші кляси, буцімто такий є міністерський плян, щоби загально-освітні школи мали тільки вищі кляси! Те, чого не роблять у польських школах, роблять в українських. На нашу інтерпеляцію міністерство заявило нам, що всі діти забрані з цих шкіл передані до народніх шкіл. А це неправда. Маємо список і домагаємося розяснення,

чому міністр відповів неправильно.

Багато дітей не прийняли, бо не було місця, а діти, які були в 2-ій та 3-ійклясі, лишились поза шкільним порогом.

(Продовження буде.)

---

15 с. м. здержується висилку часопису тим ВП. передплатникам, що залягають з передплатою за біжучий місяць. Передплата на біжучий місяць 4·20 зол.

Преса.

Побеженьки „Курєра варшавского". — Нівковість і заплутаність „За Свободу".

„Курєр варшавскі", орган живучих і неживучих мерців (популярно званий по польськи органом „umrzyków"), в кореспонденції зі Львова (ч. 126 з 6. ц. м.) присвячує увагу нашим статтям з приводу польсько-чеських умов і відвідин Бенеша. Особливо „цікаво" реферує наші статті варшавський орган. Не варто спростовувати всіх тих побрехеньок, свідомо розснованих на канві наших висновків, бо ми вже здавна привикли до того, що головною зброєю польської преси є брехня. Але варто звернути увагу на уступ, що торкається сподіваної ліквідації українського університету в Празі.

Ми зазначували, що в сгляду на польсько-чеське братерство не виключена ліквідація українського університету в Празі, внаслідок чого українська молодь булаб позбавлена своєї високої школи навіть на чужині. А що польський уряд не думає заспокоїти потреб 7-ми міліонового українського народу в ділянці культурній, а головно не думає здійснити закону польського сойму з 26. вересня 1922 про заснування українського державного університету, то зовсім природною силою факту зявляється конечність перенести празький університет на українську державну територію до Каменця. Цю справу так представляє „Курєр варшавскі":

Польсько-чеська згода — як твердить „Діло" — є також небезпекою для українських високих шкіл в Празі і Подєбрадах. Польсько-чеське порозуміння знищить ті осередки „української культури", а перш усього звернеться проти університету, бо там є скупчена значна кількість професорів і студентів, мешканців „Західної України". Тому то — як каже „Діло" — все реальнїйшою стає думка перенесення українського університету з Чехословакії на радянську територію до Каменця Подільського. Як з цього бачимо, п р о п о н о в а н а н а м и з г о д а з р у с ь к и м н а р о д о м і п р а ц і у р я д у н а д с т в о р е н и я м в П о л ь щ і р у с ь к о г о у н і в е р с и т е т у з о в с і м н е є б р а н і в р а х у б у з а г о р і л и м и „у к р а ї н с ь к и м и" п о л і т и к а м и. Вони тільки шукають, з ким можнаб було обєднатися проти нас.

Читаючи ці маячення, робиться прикро і соромно. Невже ті люди є такі наївні чи безсоромні, що пускають між своїх „umrzyk-ів" побрехеньки про якусь „згоду з руським народом" і якісь „праці уряду над створенням в Польщі руського університету". З практики знаємо, що „праці уряду над створенням університету" все полонювали польську пресу перед загальним зібранням Ліги Націй, де треба було говорити про „ліберальну політику" Польщі супроти „національних меншостей". Так було досі, так буде й дальше. І пощож тут строїти з себе дурня і торочити про якісь „праці уряду", коли ніяких праць в тому напрямку нема.

Також друга варшавська ґазета з протилежного табору, російсько-еміґрантська „За Свободу" теж має до нас свої претенсії. Один з редакторів „За Свободу" п. Портуґалов, після заварення каші з „русским зіздом" у Варшаві, починає виправдувати роль в тому „підприємстві" заінавґурованому дійсним міністром поліції п. Смульским, свого органу і свою власну. „За Свободу" весь час була в курсі діла, була докладно поінформована про нюанси зізду, знала, хто, його інспірує і кому він потрібний, робила зіздові величезну рекляму, спеціяльно була освідомлена про стягнення на нього галицьких покидьків російського чорносотенства і про поставлення та винесення могильної резолюції про „єдінство русскаво народа", а коли справа дійшла до рішення, тоді пп. Портуґалови почали грати у піжмурки. Вони, не знаючи, на яку ногу ступити, здержалися від голосування над „неділимською" резолюцією і замісць виступити проти неї, як личить демократам, почали кокетувати на право і ліво. З одного боку „природа тягне вовка до ліса", себ-то в табор російської й русофільської чорносотенщини, а з другого боку треба рахуватися з тим, що „За Свободу" піддержує матеріяльно не „русское меньшинство" в Польщі, але головним чином волинські „хохли" і Білорусини. „За Свободу" є незвичайно чутка на вимоги урядових чинників. Початково рахувалася вона з бажаннями Смульского і Грабского, які бажають мати „докази", що нема ніяких Українців чи Білорусинів, а є тільки етноґрафічна маса, яка відповідно до обставин може „скристалізуватися" в напрямі польського або російського „єдінства". Все одно, щоб тільки зникли ненависні Українці. І от по лінії цих вимог, по великій війні за волю, всякі прихвостні чорносотенства почали декламувати про „єдінство". А за ними несміло і „За Свободу". Та польський уряд є непослідовний і неоднородний. Смульскі одно, а Тугут друге. Правда, один і другий „демократ", перший християнський католицький, а другий — чорт знає який. Але Смульскі прилюдно не виступив, а Тугут публично нагримав. У висліді констернація і відворот, не на цілій лінії, але так половинно, вибріхуючись і відгавкуючись. Очевидно винувата тут не тертлива лисиця „За Свободу", а полемічні прийоми, допущені тут „Ділом".

Дуже невдоволений п. Портуґалов, що ми намацали слабе місце варшавської „За Свободу" і її редакторів. Тому йде крутанина.

Я був би — пише п. Портуґалов — все таке дуже вдячний ґазеті (себто „Ділові"), колиб вона представила хоч якнебудь заміди на те, що ми, здержуючись від голосування над першою резолюцією, могли заздалегідь якнебудь освідомитися про думки і відношення до зізду поодиноких членів уряду. Атже, щ о м о г л о в и р о б и т и с я з а г а л ь н е п р е д с т а в л е н н я у т і й с п р а в і у кожного члена зізду на основі провіреної практики і офіціяльних виступів уряду.

То-то бо й є, що „За Свободу" весь час вела себе так, що „могло виробитися зaгальне представлення в тій справі (на этот счет) не лише у кожного члена зізду, але й у кожного навіть менше уважливого читача цього російського і одночасно польського органу. А це „общее представленіе" звільняє нас від зайвого „доказательства на счет" уважливого слідкування тим органом задушевних бажань псевдо-роздвоєного польського уряду. Отже виною тут не „полемічні прийоми" „Діла", тільки безхарактерність „За Свободу" між иншим в національному питанні і „к сожаленію" її заплутаність між двома ніби бігунами, які уявляють собою Смульскі і Тугут.

Памятаймо: Рідна Школа — це рідня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

Ол. Саліковський.

Хто такий був Скоропадський?

Ріжні органи української преси вже звернули увагу на ч. 3. журналу „Донская Лѣтопись" з багатим історичним матеріялом, що торкається подій на Великій Україні в 1918—1919 рр. Серед цього матеріялу найбільшу вагу для нас уявляють спогади донського генерала А. В. Черячукина, який був послом (по донському: Атаман зімової станиці) новоутвореної Донської держави при гетьмані Скоропадському і під своїм оглядом незвичайно обєктивно освітлює й оцінює те, що проходило на його очах. Дуже багато Росіян присвятило до цеї пори свої мемуари українському національно-визвольному рухові і всі вони — як праві, так і ліві — ставляться до його з неприязню й огидою. Ген. Черячукин не криється з тим, що його ідеал — відновлення Великої Росії, не ховає своїх антипатій до українських самостійників; але це не перешкаджає йому уникати брехні і навіть зазначати чесноти своїх супротивників та опонентів.

Ось наприклад, як він, особистий приятель Скоропадського, описує свою зустріч з С. Петлюрою. „Перший раз я балакав з ним 25. XII. Будучи разом з Винниченком душею повстання проти гетьмана, Петлюра тримав у своїх руках всю виконавчу частину на фронті.

З зовнішнього вигляду він не робив враження сильної людини. Лише його безмежна любов до Українців, що виявлялася всюди і у всьому, робила його популярним серед козаків. Він добре розбирався у політиці і далеко вже відійшов від утопізму російських соціялістів, на якому був по суті вихований" і т. д.

Всі російськ видання на Україні малювали повстанчу армію як набрід бандитів. І отож ґен. Черячукину треба було виїхати з Київа до Одеси, себто проїхати кількасот верст залізницею, що була в руках „петлюрівців".

Він пише про це так:

„Я їхав у військовій уніформі. Не вважаючи на всі оповідання й чутки про ганебні вчинки, які нібито робили Петлюрівці на залізницях, — лякали навіть розбоєм, арештом і вбивством, — я їхав цілком добре, зустрічаючи по дорозі найкоректнійше відношення, як до атамана зімової станиці донського війська".

Я навів ці дві цитати власне для того, щоб читач знав, як ставитися до найбільш цікавих сторінок у спогадах донського ґенерала — до сторінок, що вміщають характеристику гетьмана Скоропадського. Йому Черячукин присвячує найбільше уваги.

Хто такий був гет. Скоропадський? На це ще й тепер даються не тільки ріжні, але просто протилежні відповіді, і безстороннє слово такої людини, як донський генерал, що бачив Скоропадського майже щоденно і часто розмовляв з ним цілком довірочно, набірає особливої ваги і значіння. Гадаємо, що саме тепер, коли через ріжні обставини знову відновився інтерес до особи бувшого гетьмана, кілька цитат з мемуарів його приятеля не будуть зайвими.

„Сам Скоропадський — пише ґен. Ч. — дуже порядна людина. Генерал світи його величества, перейнятий любовю до Росії, багатий, ні від кого незалежний, він, не вважаючи на своє українське походження, мало нагадував Українця і своїм зовнішнім виглядом і характером.

Ще недавно далекий від думки бути правителем України і тому не підготовлений до цеї ролі, він мусів тепер при надзвичайно важких умовах розбиратися в настроях ріжних верств та партій.

Не посідаючи твердого характеру і сильної волі, звязаний умовами з Німцями і завдячуючи хліборобам своє обрання, гетьман цілковито підпав під впливи останніх і виконуючи їхні бажання, поплив вниз по течії, не оцінивши інтересів більшости, тобто селянства".

„Як російський генерал, він душею болів від розпаду Росії.

Відограючи ролю голови незалежної держави, він разом з тим готовий був зі всіх сил допомогти добровольчій армії, що проголосила своїм гаслом „Єдина неподільна", і широко розчинив двері гостинности тим, хто не співчував відокремленню України від Росії, тим, хто вважав це відокремлення актом державної зради.

Його тішили успіхи добровольців і донців, що прагнули відновлення колишньої Великої Росії, але під натиском самостійників він видавав накази про націоналізацію України та відчиняв українські університети.

Така тактика привела до того, що в гетьмана, повного добрих намірів, не було друзів".

Далі ґен. Черячукин оповідає, що прибічники відновлення Єдиної Росії не вміли використати Скоропадського, не зрозуміли його, і провадили проти його широку акцію, замісць того, щоби працювати в згоді з ним.

„Провадячи на Україні свою агітацію проти гетьмана, вони тим самим грали на руку Грушевському і С-ці, полекшуючи останнім працю проти гетьмана.

Користуючись великими звязками за кордоном, вони мали успіх. Настрої проти гетьмана росли все більше й більше: це головним чином і перешкаджало утворенню армії на Україні. Уряд і особливо гетьман, в душі безумовно прибічник Росії, на мій погляд, боявся до певної міри утворювати українську армію, боявся національного настрою цеї армії проти Росії, не будучи певний, що ця армія піде за ним".

(Дальше буде.)

Політичні новини.

Евакуаційні непорозуміння.

Як передає „Таймс“, Франція не дійшла ще до порозуміння з англійським урядом щодо умовин, на яких має звільнити Рейнщину; вона піддержує звязок цієї справи з повним розброєнням Німеччини. Англія настоює, щоби справу розброєння вирішити якнайскорше, так, щоби Кельн (Кольонію) можна одночасно очистити з Рурщиною 15-го серпня, якщо Німеччина прийме накладені на неї умовини розброєння. Франція ставить нове домагання щодо компетенції органу, який має ствердити, чи Німеччина виконала свої зобовязання.

Довг Франції супроти Америки.

З Вашингтона передають звістку, що Франція запропонувала Америці такий план сплати своїх довгів, щоби Америка могла стягати їх безпосередно в реляраційних німецьких сплат. Це могло би злагодити відношення Франції до Німеччини, якій у Франції не вірять. Одначе є сумніви, чи Америка прийме таку пропозицію.

Процес проти італійських послів?

Уряд Муссоліні має намір внести обвинувачення проти всіх послів за занедбання своїх обовязків, за те, що вели опозицію, не являючись у парляменті. Це обвинувачення покликується на якийсь параграф закону. Такий самий процес ведено у свій час в Америці проти сенаторів з Огайо (Огіо).

Французький податковий проєкт.

Міністер фінансів Кайо хоче придбати півтора міліярда фр. через підвищення податку на тютюн, алькоголь, на спеціяльні доходи з хліборобства і нерухомостей.

Англія і СРСР.

Деякі члени консервативної партії домагаються від уряду змінення засобів проти комуністичної пропаганди і припинення ділових зносин з СРСР. У самім кабінеті панує розбіжність думок у цій справі. Чемберлен мав заявити, що є проти засобів, які могли би довести до зірвання взаємин Англії з СРСР.

Можливість німецьких демонстрацій.

12-го травня Гінденбург складає присягу. І націоналісти і комуністи приготовляють на цей день маніфестації. Робітничі організації — пише „Vorwärts“ — відмовились від участи в поході з членами партій, які вбили Ерцбергера та Ратенауа і хотять грати монархістичні марші. Націоналісти хотять іти під старими монархістичними стягами.

Як переведено шкільний плебісцит?

Виказ громад, які внесли шкільні декляраціЇ з домаганням української мови навчання:

Повіт Богородчани.

1) Богородчани 103 дек. за 154 діт., 2) Грабовець 66 дек. за 99 діт., 3) Похівка 39 дек. за 64 діт., 4) Посіч 40 дек. за 56 діт., 5) Бринівка 40 дек. за 54 діт., 6) Богородчани старі 123 дек. за 147 діт., 7) Лисець 59 дек. за 90 діт., 8) Хмелівка 41 дек. за 53 діт., 9) Глибівка 74 дек. за 90 діт., 10) Лисівка 36 дек. за 51 діт., 11) Іванівка 116 дек. за 159 діт., 12) Глубоке 43 дек. за 64 діт., 13) Стебник 45 дек. за 71 діт., 14) Лятівці 123 дек. за 169 діт., 15) Лисець старий 58 дек. за 65 діт., 16) Саджава 97 дек. за 121 діт., 17) Нивочин 48 дек. за 59 діт., 18) Гороховина 148 за 216 діт. (три школи), а з судового повіту Солотвина внесли: 19) Бабче 51 дек. за 61 діт., 20) Кричка 47 дек. за 50 діт., 21) Кривець 49 дек. за 59 діт., 22) Космач 71 дек. за 86 діт., 23) Манява 55 дек. за 70 діт., 24) Монастирчани 62 дек. за 74 діт., 25) Молодьків 66 дек. за 85 діт., 26) Дусілова 114 дек. за 147 діт., 27) Раковець 87 дек. за 108 діт., 28) Богрівка 26 дек. за 49 діт., 29) Жураки 87 дек. за 96 діт., 30) Яблінка 60 дек. за 80 діт., 31) Пороги 65 дек. за 90 діт., 32) Старуня 105 дек. за 116 діт., 33) Зminач 57 дек. за 77 діт., 34) Маркова 53 дек. за 64 діт., 35) Заріче 57 дек. за 80 діт., 36) Солотвина 69 дек. за 85 діт.

Отже з повіту внесло 36 громад — **разом 2480 декляpацій за 3259 дітей.**

Обовязок і дійсність.

Громадянство наше домагається від Українського Педаг. Товариства праці допільної та великої; на „Рідну Школу“ наложило крім давних тягарів ще й нові обовязки, як розбудова українського приватного фахового шкільництва на всіх полях та його оборона і оборона державного українського шкільництва в звязку з кресовими законами. Та як сповняє свій обовязок супроти „Рідної Школи“, як підтримує змагання Товариства матеріяльними засобами, показує понизший виказ жертв за місяць березень 1925 р.

Ч. пор.	Повіт:	Число громад	Зложило громад	Вплинуло До Каси Гол. Упр. У. П. Т.	Вплинуло До Каси Кружків У. П. Т.*
1.	Львів-місто	1	1	3.177·66	392·26*)
2.	Перемишль	123	60	[illegible]18·—	578·92
3.	Коломия	58	28	345·—	538·25
4.	Рава руська	73	7	641·61	205·50
5.	Копичинці	53	—	—	72[illegible]·47
6.	Золочів	89	72	33·—	632·13
7.	Городенка	50	30	—	592·75
8.	Надвірна	33	7	22[illegible]·—	248·7[illegible]*)
9.	Долина	87	8	16·—	422·94
10.	Тернопіль	82	7	424·75	—
11.	Чортків	44	8	11·12	491·58
12.	Львів-повіт	131	16	297·50*)	74·90*)
13.	Рогатин	100	3	35·—	328·14
14.	Борщів	75	22	19·—	330·68
15.	Жовква	75	17	769·72*)	—
16.	Ряшів	55	6	253·—	—
17.	Калуш	69	3	106·50	97·59
18.	Косів	42	3	198·50	—
19.	Сокаль	101	6	156·70*)	22·50*)
20.	Печеніжин	22	9	19·—	160·17
21.	Підгайці	64	5	175·35*)	—
22.	Ст. Самбір	56	2	170·50	—
23.	Станиславів	75	3	163·—	—
24.	Богородчани	37	2	160.61	—
25.	Броди	79	14	8·—	127·40
26.	Дрогобич	79	5	135·—	—
27.	Бучач	87	6	122·10	—
28.	Ярослав	109	5	119·70	—
29.	Заліщики	57	4	99·83	—
30.	Зборів	53	21	20·—	77·50
31.	Турка	74	6	93·10	—
32.	Любачів	65	4	92·24	—
33.	Перемишляни	69	3	80·85	—
34.	Лісько	154	7	75·—	—
35.	Самбір	87	3	69·—	—
36.	Мостиска	78	3	46·—	18·95*)
37.	Березів	56	5	61·70	—
38.	Камінка Стр.	60	6	46·60	—
39.	Горлиці	65	5	45·50	—
40.	Добромиль	96	2	43·50	—
41.	Радехів	70	2	41·50	—
42.	Сколе	51	6	34·—	—
43.	Теребовля	43	2	30·—	—
44.	Бережани	74	2	22·30	—
45.	Скалат	64	4	20·50	—
46.	Товмач	64	3	16·—	—
47.	Збараж	60	2	15·—	—
48.	Жидачів	74	3	13·—	—
49.	Бібрка	91	1	10·20	—
50.	Снятин	41	1	5·—	—
51.	Сянік	130	2	4·60	—
52.	Стрий	53	1	3·—	—
53.	Городок	70	—	—	—
54.	Яворів	70	—	—	—
	Несхідногалицькі пов.		32	470·56	
	Разом	3.820	448	9.359·05	5·974·83

З повищого виказу виходить, що лише 391 громад, себто всього 10 проц. наших громад сповнило свій обовязок супроти „Рідної Школи“ (між ними деякі повіти по кільканайцять золотих) а 90 проц. громад позабуло зовсім у місяці березні про „Рідну Школу“. З жалем мусимо ствердити на основі статистичних виказів: що коли майже вся інтелігенція по містах оподаткувала себе на „Рідну Школу“ і складає на неї точно щомісячно жертви, то інтелігенція та свідомі громадяне по селах та містечках по більшій части не почуваються до обовязку прийти з допомогою „Рідній Школі“. Так само ствердждуємо, що й наша інтелігенція (учительство і урядовці), яка опинилась поза межами Східної Галичини, також не складає як слід обовязкових 1 проц. жертв.

Таке відношення українського громадянства до „Рідної Школи“ не повинно довше іструвати, а загал українського громадянства мусить ужити всіх заходів, щоби „Рідну Школу“ забезпечити матеріяльно. Від пожертв на „Рідну Школу“ не сміє ухилитися ні одна українська одиниця, інституція, кооператива чи організація. Невеликі 1 проц. датки, але постійні, стануть твердою основою в допільній та великій праці УПТ-ва.

Секція „Рідна Школа“ УПТ.

*) Невиказані в цій рубриці Кружки не прислали до 25. IV. 1925 обовязкових місячних касових зіставлень.

1) З того остало на потреби Кружка Данила 236.27, Кружка Льва 156.39.

2) 248.70 остало на потреби Кружка в Дедятині.

3) з того Кружок в Щирці 102.40.

4) 74.90 остало на потреби Кружка на Левандівці.

5) з того Мости Великі 139.

6) з того Кружок в Белзі 70.10.

7) 22.50 остало на потреби Кружка в Белзі.

8) з того Підгайці за лютий 75.

9) 18,95 остало Кружку в Судовій Вишні.

†

Сидір Кузик

загально шанований, популярний і заслужений громадянин, великий патріот і меценат, людина тихої праці помер вчора ранком по перебутій операції. В ньому стратила українська громада велику силу, людину не слів а праці. Покійний родився 5. січня 1885 р., середню школу покінчив 1904 р. у Коломиї в українській гімназії. Потім покінчив рільничі студії при фільософічному факультеті на краківському університеті. Працював у нас як кооператор, написав першу в нас книжку „Про кооперацію, її теорію і значіння для нас“. В 1908 р. по скінченню рільничих студій вступив на службу до тов-а „Просвіта“, де повнив функції люстратора крамниць і шпіхлірів, що існували при читальнях „Просвіти“. 1912 р. стає членом головного виділу товариства „Просвіта“. У виділі працював аж до кінця свого життя. На передостанньому засіданню виділу ще брав участь. Перед війною був референтом економічного відділу товариства „Просвіта“ а по війні був референтом економічної комісії місцевостей Т-ва. Був членом Ради Краєвого Союзу господарсько-торговельних спілок, членом головної Ради Краєвого Т-ва „Сільський Господар“. Перед війною брав участь у кооперативному конгресі в Москві, де заступав українську кооперацію Сх. Галичини. В 1914 і 1915 р. був урядником в „Allgemeiner Verband der landwirtschaftlichen Genossenschaften“ у Відні. В 1916 р. був інспектором господарства при Краєвім виділі, а потім кількалітним директором Т-ва „Відбудова“. Не було у Львові ні одного товариства, до якого покійник не належав би. Про його меценатство багато моглиб сказати українські мистці, а про його велику працю знають усі ті товариства, в яких приймав активну участь.

В дуже молодому віці заскочила його смерть несподівано для всіх. На львівську громаду вістка про нього зробила дуже прикре та гнітуче враження.

Покійний належав до тих, які мали глибоке розуміння для значіння і ваги української преси. В життю української преси брав активну участь цілим рядом принагідних статтей та дописів переважно на господарські та кооперативні теми.

Останні вісти.

Вибух бомби на львівськім університеті.

11. травня вечером у Львові на університеті при вул. Миколая вибухла бомба. Була поміщена в печі в зоольогічнім інституті на II пов. в порівнуючій анатомії проф. Кветневского. Наслідком вибуху вилетіли у воздух піч і шиби в части будинку і противлежній камяниці. Виновники незнані. На університеті були ще виклади. На місце вибуху прибула військова комісія знавців. Знавці кажуть, що вибух послідував не наслідком бомби, але запаленої льонтом пушки з порохом. Ведеться слідство.

Новий рад. уряд із Троцьким.

На радянському конгресі вибрано центральний виконуючий комітет. Входять до нього: Калінін, Риков, Сталін і Троцький.

Конференція М. антанти.

„Дер Морген“ повідомляє з Букарешту, що Бенеш на конференції М. антанти поручав акцію в С. Народів проти злуки Австрії з Німеччиною. Він внесе резолюцію в Женеві, що самостійність Австрії муситься загарантувати.

Гінденбург у Берліні.

През. Гінденбург прибув до Берліна 11. V. о год. 8. На двірці в Шарльотенбурзі ждали на нього канцлер і ин. міністри. Гінденбург відїхав до палати канцлера. Побуде там кілька днів, до викінчення робіт у палаті президента. На просторі 7 км. між двірцем уставилися делегації союзів, школи й публика, яких 200 тисяч люда. Републиканці здержалися від участи в маніфестаціях. Делегації несли лише відзнаки давного цісарства, з урядн. будинків маяли реп. прапори. Праві часописи висловлюють надію, що вибір Г-а принесе внутр. злуку й ослабить політ. спори.

Біржа.

Львів, 11. травня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·17 — 5·17¼, канад. дол. 5·14—5·14¼, чеські кор. 0·15 — 0·15⅛, леї 0·02¼, — 0·02½, франц. франк 0·27 — 0·27½, швайц. фр. 0·99—100·00, анг. фунт. 24·50—24·60.

Збіжжя.

Пшениця від 37 до 38, жито від 32 до 33·50, ячмінь від 27 до 28.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Попереднє число „Діла“ сконфіскувала прокуратура за сім уступів зі статті п. з. „Модерні абітурієнти“, за два уступи зі звідомлень про суд у Рівному та за кінець новинки п. з. „Арештування комуністів у Варшаві“.

— **Свято відкриття нової домівки Сокола III.** В неділю дня 10. травня відбулося рідке свято відкриття власної домівки Сокола III. при вул. Кубієвича ч. 1. Сокіл III. перед великою війною був найсильнійшою організацією на Городецькому передмістю, нараховував 800 членів, ділився на три вправних курені. Багато передвоєнних членів погибло у світовій війні а деякі многозаслужені члени та основники товариства поклали свої голови на широких ланах України за волю народу. У святі брало участь вже тільки сімох членів-основників. Свято почалося посвяченням нової домівки, якого доконав о. Шпитковський, що зложив Т-ву також привіт від парохії св. Юра. Далі пішли привіти від головного Виділу „Просвіти“ (о. д-р Ярослав Левицький), від Сокола-Батька (проф. Гайдучок), від редакції „Діла“, від пласту (п. Войтович), від Комітету опіки над рекімною молоддю і иншу. Зібраним віддав домівку до вжитку іменем Старшини Сокола III. невтомний іселен Ліщинський, заходам якого належить приписати позискання домівки. Від старих ветеранів-основників промовляв п. Лісковацький, що присвятив теплі слова згадки про померших та погибших членів. П. Петрик з окрема підкреслив заслуги трьох померших у визвольній боротьбі членів, а то: Козинського, Голубця та Музики. Після привітів і промов завязалася сердечна товариська гутірка, переплітана співами, що протягнулася до пізнього вечера. Свято зробило як найкраще вражіння на

гостей і на членів. Маючи свою домівку Сокіл III. зможе відіграти велику ролю в консолідації Українців городецької дільниці. Побажати би треба, щоби він піднявся до тої висоти, на якій був у 1914 р. При ньому купчиться до 300 наших молодих ремісників. А в неділю дня 17-ого травня влаштовує Товариство свячене для ремісничої молоді. Це чи не одна з найбільших заслуг Сокола III., що він в нинішних часах денаціоналізації звернув тяжку пильну увагу на ремісничу молодь і знайшов у себе людей доброї волі, що віддають тій молоді свою працю та защіплюють в неї національну свідомість. Було би дуже вказане, щоби його слідами пішли організації на наших передмістях Львова.

— **Організація українських акторів.** Катастрофальне положення українського театру в Галичині приневолило й українських акторів подумати про поглиблення своєї станової організації. Дня 23. квітня відбулися у салях театру у Львові звичайні загальні збори Союза діячів українського театрального мистецтва. Новообрана рада взиває всіх тих, що працюють на українській сцені на території Галичини, присилати реєстраційні листи з подрібними датами. Два роки істнуючий Союз не міг проявити майже жадної діяльности через байдужність самих же акторів. Головна Рада перестерігає отсим, що знайде способи для змушення поодиноких театральних працьовників до виконання свого найважнішого станового обовязку. Заяви вступлення в члени Союза з реєстраційними листами слати до Головної Ради на руки голови д-ра Ничкиї, Львів, Кооператива Український театр Руська ч. 18. — За Головну Раду **Л. Краснопера**, голова. **П. Гладкий**, секретар.

— **Вибух у фабриці пороху.** Польща має заледви одну свою фабрику пороху, будова якої по нинішний день ще не покінчена, а в якій все одно дійшло вже до експльозії. Маємо на думці фабрику „Загжджов" недалеко Радома. Хоча всі фабричні забудування ще не були закінчені, то в деяких з них вже йшла фабрична праця. І ось дня 9. травня через коротке замкнення електричної струї наступив вибух пороху. Цілий будинок, в якому це сталося, повернувся в руїну, три особі вбиті а дві ранені. Невелику кількість людських жертв треба завдячувати обставині, що подія мала місце ранком, коли ще не війшлися робітники до праці. Немає видно щастя Польща до своїх фабрик горючого матеріялу. Всі літаки з польської фабрики чомусь падали жертвою катастрофи а з ними гинули і люде, тепер єдина фабрика пороху теж вилетіла в воздух.

— **Спершу відкриття — потім подружжя.** Славний винахідник Марконі, що має женитись з 18 літ. Англійкою, заявив у Льондоні, що його шлюб відбудеться щойно за кілька місяців, коли він скінчить працю над новим винаходом у царині бездротного телеграфу.

— **Патенти на письменників.** Російський письменник Вересаєв нарікає у „Правді", що податки письменників у СРСР. є надто великі. Письменство належить там до категорії „вільних професій" і тому треба мати на нього „патент", дозвіл для його виконування. Цей патент треба щороку відновляти. Вересаєв сам мусить щороку платити за нього 32 зол. рублів; він бачив і такі, що з ріжними додатками коштували 424 зол. рублів. Патент на письменника є введений в рос. державі вперше від часу як істнують письменники. Називати його „вільною професією" у таких умовинах — важко.

— **Катастрофа на морі.** На днях затонув японський корабель „Тсгомару", що курсував між Шангаєм і Йокогамою наслідком страшної морської бурі. Вся залога і пасажири в числі 100 душ найшли смерть в розбурханих хвилях.

— **Самогубство в англійській королівській родині.** Зять короля Юрія Франц Ляссель, муж кн. Марії, одинокої доньки короля, поповнив самогубство в неділю ранком вистрілом із револьвера в голову. Самогубство викликало велике враження в Льондоні та стало світовою сензацією. Причина його невідома. Ляссель оженився з княжною Марією в 1923 р. Супруже було щасливе і дібране. Ляссель осиротив двоє дітей.

— **Осторога для виїзджаючих до кліматичних місцевостей.** Остерігаємо виїзджаючих до купелів і кліматичних місцевостей перед купуванням злого і нетревалого взуття. Кожний виїзджаючий повинен забезпечитися в елеґантну, тревалу і дешеву обув у **Генриха Поста**, Львів, Панська 7. Фірма одержала свіжий транспорт моделів на літний сезон 1925 р. 1928а) 1—1

З судової салі.

I.

Лісковацький перед судом.

Дня 29. квітня ц. р. відбулася перед повітовим карним судом с. III. у Львові розправа проти відомого у Львові з ріжного рода подвигів рахункового радника Івана Лісковацького. Предметом розправи були карні донесення Петра Давидовського, ем. ст. секретаря прокураторії скарбу, Петра Сенюти, артиста-маляра і Івана Вовка за обиду чести клеветою з § 411 к. з. — Він розправу судая д-р Покорни, приватних обвинувателів заступав адв. д-р Ол. Марітчак, як заступник прокуратури виступав Нашковскі — боронив обвинуваченого д-р Дзерніцкі.

Карне донесення опиралось на події, яка трапилася в часі Йорданського свята в січні 1921 р. — Для удержання порядку в часі свята установило „Церковне Брацтво" у Львові впорядчиків, які уставились в кордон м'ж целебруючим духовенством і масою народа. Лісковацький, який находився в юрбі, став силою перервати кордон, щоб дістатись до місця, де стояли репрезентанти українських інституцій. — Перерванням кордону грозило замішанням порядку і впорядчики одержали суворий наказ не перепускати через кордон нікого. Вони не перепустили і Лісковацького. Тоді Лісковацький цілим тягаром тіла напер на місце, де стояв у кордоні П. Давидовський, який через напір викрутив великий палець правої руки. Опісля перорвав кордон і маса народа вдерлася через порірваний ним кордон, почала тиснутись до кетиці і внесла в свято замішання.

Лісковацький вніс в кілька днів пізнійше донесення до дирекції поліції у Львові проти Давидовського, Сенюти і Вовка, звалюючи всю вину на них як членів „Церковного Брацтва". Обвинувачених засуджено без переведення доходжень і пересухання покликаних ними свідків, на основі „Prügelpatent-у" на кару арешту по 7 днів без заміни на гривну. Це нечуване донесення лягло в основу скарги засуджених проти Лісковацького про обиду чести клеветою, до якої прилучилось і донесення п. Давидовського за легке ушкодження тіла.

На ствердження фальшивости донесення Лісковацького покликано в донесеннях більше число свідків, м'ж иншими пп. д-ра Федака, радника д-ру Барвінського, інсп. Ліщинського і много ин.

Зі згаданою справою получено рівнож справу п. Вархолової, яка заскаржила Лісковацького за проступок легкого ушкодження тіла, доконаного в часі суперечки на тлі відомих з львівської преси еротичних подвигів панича Лісковацького.

Судия пересухав у ході розправи, яка тривала повних 5 годин, свідка п. Давидовського та поминув всякі инші докази. Не зважаючи на те, що в часі розправи показалось у повнім і вірнім освітленні постать Лісковацького — суд увільнив його від вини і кари. — Як приватні обвинителі так і заступник прокуратури Нашковскі зголосили відклик від увільняючого вироку.

II.

Відгомін свяченого в чит. „Просвіти" на Замарстинові.

Підчас свяченого в 1924 р. в чит. „Просвіти" на Замарстинові счинилася сварка м'ж членами читальні Володимиром Приймою і Стецьковою. На повертаючого до дому го свячен'м Володимира Прийму напала невідома близше особа і завдала йому кілька ран ножем по тілі. Поліція почала доходження, арештувала Онуфрія Мельника як підозрілого у вчинку і віддала акти прокуратурі. Відтак справа опинилась в повітовім суді с. III. з обвинуваченням Стецькової і Онуфрія Мельника за проступок з § 411 к. з. (легке ушкодження тіла).

По переведеній в дні 5. п. м. розправі увільнено Онуфрія Мельника (обор. адв. д-р Ол. Марітчак) і Стецькову від вини і кари. Зазначити слід, що заступник пошкодованого Прийми д-р Васунґ як і сам Прийма внесли в розправу політичні моменти, посуджуючи Онуфрія Мельника у ворожім відношенні до польського населення. Оборонець Мельника адв. д-р Марітчак збив ті закиди, які були тим більше болючі, що вийшли з уст Українця і члена читальні „Просвіти".

Зі спорту.

Кружок наколесників „С.-Б." повідомляє, що дня 17. ц. м. відбудуться перегони наколесників 10 і 20 клм. Старт та збірка на рогачці янівській год. 8 рано. До змагань можуть зголошуватися і нечлени кружка. Гості із провінції мило бачені. Зголошення до перегонів приймають виділові в домівці „С.-Б." в суботу дня 16. п. м. між гор. 6—7 веч. (вул. Руська ч. 20) і на місци дня 17. при старті. Гостям дуже раді. Вступ вільний. — *Іван Волинець*, голова. *Вол. Голіян* секретар.

ОПОВІСТКИ.

Український Надднїпрянський театр О. Міткевич.

Заліщики — Саля Нар. Дому.

Середа 13. V. „Ревізор з Петербурга".
Четвер 14. V. „Маруся Богуславка".
Пятниця 15. V. „Циганка Аза".
Субота 16. V. „Твардовський (2-ий раз).
Неділя 17. V. „Дні нашого життя" — премієра (пєси Андреєва). 1872 3—?

Присилайте передплату!

Подяка.

Неумолима смерть забрала мені невідклично мого найдорожшого мужа, відомого трудженика на ниві народній і громадянина д-ра Ізидора Бачинського, адвоката в Стрию, який заснув на вічний сон дня 1. травня ц. р. Хоча тяжким горем прибита — почуваюся до великого обовязку зложити отсим дорогою щиру подяку всім тим Добродіям, які в часі короткої недуги дорогого Покійного з самопосвятою несли Йому і мені велику поміч, розраду і потіху — як і тим всім, які заходами своїми і участю в похоронах звеличали Його память.

І так в першу чергу моя щира і сердечна подяка хай буде Впр. свящ. Миколі Матковському і Вп. лікареві д-рові Пилипові Левицькому в Стрию, які з дійсною самопожертвою від першого до останнього дня недуги Покійного несли Йому і мені неоцінену поміч і пораду, як лікарі духа і тіла і вірні товариші в горю; а дальше Вп. настоятельці стрийського Захисту сиріт'ського Кирилі і Вп. сестрі Йосафаті Вп. сестрі Евфрозині з Захоронки в Стрию на Шумлященні за їх щирі труди і заходи біля Покійного в часі недуги.

За ласкаву участь в похоронах щиро дякую Впр. Отцям: 1) о. Кардові Бадяк, 2) о. Миколі Гошовському, 3) о. Антонові Флюнтові, 4) о. Михайлові Ферецові, 5) о. Степанові Івасикові, 6) о. Северинові Яминському, 7) о. Іванові Караніцькому, 8) о. Йосифові Мартинкові, 9) о. Миколі Матковському, 10) о. Миколі Ліщинському, 11) о. Богданові Охримовичеві, 12) о. Андрієві Пеленському, 13) о. Костьові Петрушевичові, 14) о. Йосафові Савіцькому, 15) о. Степанові Хірівському, 16) о. Евгенові Шанковському — а то за відправлення похоронного обряду, — Хорові Тов-а Боян під упр. А. Грубського, Хорові Стрий—Лани під упр. П. Грущака, хорові Конюхів під упр. п. Голуба, хорові сиротського Захисту в Стрию за звеличання сумної хвилі похоронів піснею, — дальше Вп. п. д-рові А. Гарасимові політичному провідникові Стрийського повіта, Вп. д-рові Брон. Янові зі Львова, голові УПТ, Вп. проф. Мих. Біликові, представникові Рідної Школи і свящ. о. Матковському за їх обдумані і сердечні промови підчас похоронів, — дальше Братству церковному в Стрию, Робітничій кооперативі в Стрию і Брацтву Церковному на Ланах за удержання ладу і порядку і впоряд похоронів — дальше моя щира подяка Товаришам Покійного з тюрми і Стрийським Організаціям і Товариствам: Боян, Базар, Українська Бурса, Захоронка на Ланах, Захоронка на Шумлященні, Задаткова Каса, Інститут муз. Лисенка, Міщанська Бесіда, Молочарський Союз, Народний Дім, Народна Торговля, Повітовий Союз Кооператив, Тов-о Філія Просвіти, Тов-о взаємної помочі учителів, Тов-о охорони дітей і опіки над молодю, Сокіл, Тов-о роб. Воля, Українське Касино, Український Студентський Союз, Тов-о Українських Слуг, Тов-о Пласт. Кружок УПТ. як рівнож ученицям і ученикам шкіл УПТ. в Стрию і зборові адвокатів в Стрию за численні вінці, оповістки посмертні і участь в похоронах — а вкінці всему Громадянству стрийського повіта за то, що в тисячних масах відпровадило Покійного на місце вічного сну!

Стрий в травні 1925.

1935 1—1 *Ольга Бачинська.*

За редакцію відповідає **О. Костик**. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10